

NOORD-BRABANDER.

Dieere verum
Quid vetat? HORATIUS

NOMMER 37

'S BOSCH.

ZATURDAG 21 JULIJS 1832.

Berkelyke Staat.

ROME.

Daags voor den feestdag van den heiligen Petrus heeft de Paus de eerste Tempel in de hoofdkerk van het Vatikaan aangehouden. Na de Vespers heeft hij dat feest met het schijn van heiligen processie met het heilige Sakrament in de hoofdkerk plaats; de Heilige Vader volgde de processie, met eene waskaars in de hand. Des vrijdags morgens, zijnde de feestdag, officieerde de Paus in zijn pausselijk gewaad; Mgr. de kardinaal Galeffi, was assistierend bisschop, Mgr. de kardinaal Riario Sforza, diaken, en Mgr. de Retz, auctor der Rota, sub-diaken. De kardinaal diakens Rivarola en Muro y Catalan waren naast den Heiligen Vader. De patriarchen stonden in knie koorkappen Zijne Heiligheid. De prins Osini en de romeinische magistratspersonen waren aanwezig. Hij de mis werden de epistel en het evangelie in het grieksch gezongen. Op het einde der mis lieden twee kanunnikken van het Vatikaan den Heiligen Vader de gewone belooning of presbiter aan. Op dien dag en daags te voren ontving de apostolische kamer de munten en schattingen, welke haar verschuldigd zijn er werd, als maar gewoonte, geprotesteerd tegen diegenen, welke niet waren geaccepteerd. Beide dagen waren de kerk van de vierde tot de kolomnade van de hoofkerk geilluminé.

De tiende nota van ontvangen giften voor de herbouwing der St. Paulus-kerk, seder den 2 julijs, bedraagt 850 romeinische kroonen. Mgr. de kardinaal Gregorio heeft 400 kroonen gegeven, aangeboden door de heeren Frayls en Pascuale van Toledo; Mgr. de kardinaal Morozzo, wegens nieuwe opofferingen, 80 kroonen; Mgr. Zerby, bisschop van Famagosta, 300 fr., ontvangen van eenen barmhertigen weldoener; Mgr. Franzoni, aartsbischop van Turin, 20 kroonen; de erfenissen van Mgr. Antoni, aartsbischop van Genna, 12 kroonen; Dom. Massa, van Piemont, 11 kroonen; onderscheidene weldoeners uit Amerika, door de tuschenkomst van Bruni, 40 kroonen, en mevrouw Bullonni, 40 kroonen.

Mit Ancona meldt men van den 4 dez. Hier beerscht thans de veldmaskate rust. Men schijnt de moordenpaars van den Gonsaloniere Bosdarie op het spoor te zijn, want generaal Cuberes heeft twee personen in hechtenis doen nemen, die terstond aan den regter werden overgeleverd. De generaal heeft ook de tongsels der regering en der politie opgevat. Gisteren begaf hij zich op het stadhuys, alwaar de overheden en de leden der criminele en burgerlijke regtbanken bijeen geroepen waren, en deed hun het volgende stuk voorlezen:

„Mijne heeren, om aan de regeringsloosheid in deze stad een einde te maken heeft mijne regering, getrouw aan de pligt, die zij op zich genomen heeft, om namelijk deze stad te beschermen, mij opgedragen, om, tot op den terugkeer der delegatie, welke toe spoedig doenlijk weder in Ancona zal ingesteld worden, op eigen gezag te handelen. Zij gelast mij de noodige stappen te doen, om aan de pausselijke regering en de wetten des lands gerief te verschaffen. Eene onwettige vereeniging heeft zich in Ancona verspreid. Zij heeft bedreigingen en mishandelingen te baat genomen, om burgers te verjagen en te kwetsen, en geld van de ingezetenen af te persen. De misdadigen zullen ontdekt worden, en voor den regter rekenenschap moeten afleggen van de gepleegde geweldadigheden en buitensporigheden. Indien soortgelijke onlusten zich mogten verspreiden, dan zullen de fransche troepen snelle en gestreng gerechtigheid uitoefenen. De moordenpaars van den Gonsaloniere zullen binnen kort aan het gerecht worden overgeleverd. Geen hunker medepligtigen zal kunnen ontsnappen. Ik houw op den afschaw, die deze misdaad bij de geheele bevolking verwekt heeft, en op den ijver der fransche troepen, om de schuldigen op te sporen. Uwe onafhankelijkheid zal volkomen beveiligd worden. Ik neem in dit oogenblik de verplichting op mij, om alle bedreigingen, elk woord, dat dezelve in het minst zoude kunnen aantastden, oogenblikkelijk te straffen. Ik reken op uwe medewerking om den mij opgedragen last te vervullen, en verzoek u te gelooven dat het mij opregte wensch is, de burgers van dit land, te bevorderen en alle ingezetenen van Ancona te beschermen.

COENES.

Frankrijk.

PARIJS, 14 July.

Men leest in den *Patriote du Fay-de-Dome*, van den 7 julijs het volgende:
De hertog van Orleans heeft, bij zijnen doortocht te Saint-Flour, geweigerd het adres der nationale garde van Aurillac aan te hooren. Wij deelen hier mede wat ten dezen opzichte gebeurd is: de autoriteiten van Saint-Flour wisten dat een deputatie der nationale garde van Aurillac voornemens was een nadrukkelijk adres aan te bieden; ook verzamelde het juisie midden geen middel om de lezing daarvan te beletten. Intusschen konden dezelfs listen de vertrekken van den prins voor de deputatie en voor den kommandant, die het adres moest opzeggen, niet sluiten.

Deze laatste begon zijn papier te ontrollen, toen de hertog van Orleans tot de geheele deputatie zaid: „Mijne heeren! ik pik uw adres; hetzelfde handelt over geschillen; waaromden ik, als prins, mijn niet mag bemoeien, en welke gij, nationale garde! het regt niet hebt te verwekken.

Prins, antwoorde met levendigheid de kommandant, terwijl hij de hand op zijn hart legde, onder deze kleederen kloppen harten van bergbewoners, die de waarheid lief hebben en niet schroomen dezelve te zeggen. Wij weten ook goede en verstandige instellingen te verlangen en wij zullen wetsen dezelve te verdedigen. — De prins verzocht de nationale garde zijne hoogachting te willen aannemen, en gaf haar haar ontslag. — Men denkt dat dese aanneming vooraf besloeten was.

Men verzekert dat er een sterk fransch eskader naar de Schelde zal gezonden worden. Hetzelve zal bestaan uit 4 schepen, 8 fregatten enz., welke te Brest zonden bijeenkamen, zich naar Cherbourg begeven om aldaar de schepen-munitien aan te vullen en zich van daar naar het noorden te wenden, waar het fransch eskader zich met een engelsch eskader van dezelfde kracht zou vereenigen.
(*Ami de la Religion.*)

Men heeft, op zondag den 1 dez. de proef genomen van den ijzeren weg van Roanne. De stoomwagens hebben den overtocht gedaan met in 5 à 7 minuten eene mijl af te leggen. Alle twee uren hield men stil om water in den ketel te doen.

Het gouvernement heeft ter beschikking van den generaal en chef te Algiers gesteld, eene drukpers met arabische letters, afgetrokken uit de koninklijke drukkerij van Parijs, ten einde de afdrucken in de kolonie gemakkelijk te maken.

De cholera is op nieuw te Londen uitgebarsten, en ditmaal onder de personen der voornaame klasse. Den 9 hebben er 5 ziekte- en 4 sterfgevallen plaats gehad. De besmetting heeft zich in eene van de gevangenissen der stad geopenbaard. De cholera, die stellig eene rondreis door de wereld moet doen, heeft zich, met veel hevigheid, te Quebec en te Montreal, in Canada, geopenbaard.

De *Constitutionnel* bevat een zeer opmerkelyk artikel over de belgische staatszaken. Hij wijst het middel aan om de zoo zeer gewenschte ontknooping der belgische kwestie te bewerkten. Het is namelijk het zoo dikwerf herhaalde, om het traktaat gewapenderhand ten uitvoer te brengen.

Wij bevinden ons nog steeds in dezelfde kalme, wat betreft de politieke aangelegenheden der londensche conferentie. Op dit oogenblik is het gouvernement tijdingen wachtende uit Londen en 's Gravenhage, doch er is nog niets beslist. De gevollmachtigden aarzelen om tot eenig besluit te komen. De koning der Belgen weigert, van zijnen kant, om de minste inwijziging te doen. Men geloof dat de conferentie het op den 31 julijs vastgestelde eindtijdstip voorloopig heeft verlengd tot den 31 dez.

Kan den 15.

De maatregelen van voorzorg, door het hestuur genomen, zijn volkomen voldoende geweest om de rust te bewaren. De republiken, die gisteren de inneming der Bastille gedachten, de karistep, die heden den naamdag van Hendrik 7 hebben te vieren, hebben zich beide tot het verspreiden van eenige proclamatiën bepaald, welke, zoo het schijnt, op de medelidigen invloed hebben gehad.

BRUSSEL, 18 July.

In de zitting van den senaat op eergisteren gehouden, legde de heer *Lefebvre Meuret* op het bureau een voorstel neder, in deze termen vervat: «overwegende, dat de Koning in zijn antwoord aan de deputatie van den senaat den 22 mei gezegd heeft, dat, «wanneer België, na alle bevredigings-middelen te hebben uitgeput, de vergoeding niet verkreeg op welke het recht heeft, bij zich in de noodzakelijkheid zou bevinden tot andere maatregelen de toevlugt te nemen», dat alle diplomatische wegen tot heden zonder eenig gevolg waren uitgeput, zoo heb ik de eer aan den senaat het voorstel te doen, dat het gouvernement uitgenoodigd worde, de andere maatregelen aan te wijzen, tot welke het rekt over te gaan om de bevrijding van onzen geachten ambtgenoot, den heer *Thorn*, te verkrijgen.»

Dit voorstel werd intusschen door de leden niet ondersteund en had derhalve geen gevolg.

Hetzelfde lid deed in deze zitting nog een ander voorstel, waarbij eene onmiddellijke hervatting der vijandelijkheid gevraagd werd; hetzelfde was van dezen inhoud: «Ik stel aan den senaat voor, eene boodschap aan den Koning te zenden, waarbij Z. M. verzocht wordt aan de londensche conferentie te doen verklaren, dat het traktaat van 15 november 1831, bij gebrek aan uitvoering, van nul en geener waarde is geworden, en dat België zich ontslagen verklaart van de verplichtingen, welke dat traktaat hetzelfde oplegt;» ook dit voorstel had geen gevolg.

De afgevaardigden hebben de wet opzigtelijk de tol-concessien, welke slechts voor één jaar verbindende zal zijn, met 46 tegen 7 stemmen aangenomen. Nog werd in deze zitting het nieuwe wets-ontwerp, over de tractementen van de leden der regterlijke magt, door den senaat aan de afgevaardigden ingezonden, behandeld.

In de zitting der afgevaardigden van gisteren heeft de minister van buitenlandsche zaken gezegd: de generaal *Goblet* heeft aan het gouvernement niets nieuws betrekkelijk de onderhandelingen medegedeeld; zijne laatste brieven zijn van den 14 of 15 dezer; *sir Robert Adair*, heeft mij geene enkele, noch officiële, noch officieuse mededeeling gedaan. Ik herhaal, dat het gouvernement niet in het minst zich van den weg verwijderen zal, dien de kamers hetzelfde afgetekend hebben, eenen weg door het bewind zelve vroeger aangenomen. Zoo er onderhandelingen voor eenige wijzigingen moeten plaats hebben, het zal nimmer wesen dan nadat het traktaat van 15 november in zijne, niet voor hetwisting vatbare, deelen zal ten uitvoer gelegd zijn; en zoo er wijzigingen gemaakt worden, zal het alleen geschieden bij vrijwillige overeenkomst en onder beding van billijke vergoedingen; anders zullen er geen wijzigingen plaats grijpen.

De heren *Osy*, *Gendebien* en *Dumortier* verklaren zich tegen het sluiten der zitting, vermits in deze omstandigheden de tegenwoordigheid der leden het meest noodzakelijk is, waarop de minister van buitenlandsche zaken antwoordde:

Het recht van de zitting te sluiten is een constitutioneel koninklijk recht, waarvan Z. M. geen rekenschap heeft te geven en dat niemand hem betwisten zal, naar de afmatting gerekend, die de leden der kamer schijnen te betoonen, wanneer men naar welk ook het noodig getal voor stemming hereikt. Z. M. kan oordeelen, dat het oogenblik voor het eindigen der zitting gekozen zij, behouvens, wanneer de omstandigheden een gewichtig aanzien kregen de wetgevende leden, wanneer het er tijd toe mogt zijn, weder bijeen te roepen, aan welke bijeenroeping zij niet nalaten zullen te beantwoorden.

Na deze uitsprekingen ging men tot de orde van den dag over, de stemming over de wet voor de bepaling der tractementen van de leden der regterlijke magt medebrengende; dezelve werd met 44 tegen 3 stemmen aangenomen; 7 leden onthielden zich hunne stem uit te brengen. De kamer hield zich vervolgens bezig met de provisionele wet door den heer *Serruys* over de branderijen, aangeboden. De vergadering werd tot heden gesloten; men denkt dat de ordoonantie tot sluiting der zitting heden zal worden voorgelezen.

De senaat, gisteren bijeen gekomen, heeft achtervolgens de wetten aangenomen op de tol-concessien, de tractementen van de leden der regterlijke magt en op de branderijen, welke de afgevaardigden dienzelfden dag aan den senaat toegezonden hadden.

Z. Majes. de Koning zal heden te Antwerpen aankomen. Het koninklijk algemeen hoofdkwartier zal, zegt men, in deze stad zijn, alwaar de Koning een tijd lang verblijf zal houden, om zich in het middenpunt der krijgswegingen te bevinden, indien de oorlog moogt uitbarsten.

In den loop dezer week zal de Koning de troepen in de Campine gekantonneerd in oogenschouw gaan nemen.

De heer *de Sauvage* te Luik, is tot lid van de kamer der vertegenwoordigers met 369 tegen 257 stemmen verkozen, welke laatste voor een gedeelte op den heer *Ernst jr.*, hoogleraar aan de universiteit dier stad, zijn uitgebragt.

De heer *Mary*, broeder van den afgevaardigden, is tot zaakgelastigde van het belgisch gouvernement in Brankie benoemd.

De generaal *Gasthale*, bevelhebber over de 1ste divisie van het leger, en zijn staf hebben Diest verlaten, om zich meer nabij Maastricht, op het kasteel Hocht, te begeven, waar de generaal *Magnan*, die de eerste brigade van gemelde divisie kommandeert, zich reeds eenige dagen bevindt.

L'Independant en *le Belge* verzekeren stellig, dat het ernstig met de blokkade van Maastricht gemeend is; de voorposten onzer troepen stonden tot op ruim een kanonschot van de vesting; de generaal *Magnan* was thans van eenig geschut voorzien, en nog versterking van troepen wachtende. De generaal *Despres* had het terrein rondom de vesting, tot nabij het glacis, in oogenschouw komen nemen en al de standplaatsen der troepen bezocht.

Het *Journal du Commerce* van Antwerpen deelt den volgende brief mede, door den colonel *Koopman* aan den heer *J. D. A. Luning*, consul van Z. M. den Koning van Zweden te Antwerpen geaddresserd. Dezelve is, zegt gemeld blad, in het hollandsch geschreven en hebben wij, aangezien destijds groot gewigt, het noodig geoordeeld er eene geheel letterlijke vertaling van te geven. De in cursief gedrukte woorden zijn in het oorspronkelijke eveneens onderhaald.

N°. 2 | 656.

Vlaamsche Hoofd, den 15 July 1832.

Mijnheer!

Op bevel van Zijne Exc. den generaal der infanterie, baron *Chassé*, kommandant en chef der citadel van Antwerpen, heb ik de eer u te berigten, met uitnoodiging daarvan mededeeling te doen aan de consuls der andere natien te Antwerpen residentende, dat het aan Z. Exc. mogelijk toegeschieden heeft, dat het belgisch gouvernement het ontwerp voedt van binnen kort vijandelijk tegen ons te handelen; hetgeen voornamelijk dit gevoelen bij Z. Exc. heeft doen geboren worden, zijn de aanvallende werken, zoo in den omtrek der citadel als tegen de zeemagt nabij dezelve gestationneerd, opgericht, even als de dagelijkse toespelingen der dagbladen op dit onderwerp, en zelfs de uitgesprokene redevoeringen in de kamer der vertegenwoordigers.

In een dergelijk geval en bij het eerste kanonschot, hetzij tegen de zeemagt, hetzij op de citadel gelost, heeft de kommandant en chef het onwankelbaar besluit genomen het geweld met grooter geweld af te weren, en des noodig, elke gewelddadige poging te straffen door de verwoesting van een groot deel der stad, welke men alzoo roekeloos zal opofferen, waarvan de gevolgen alleen aan de vermetelheid van den aanvaller zullen te wijten zijn.

Bij deze onverhoopte ramp zou het te wenschen zijn, dat de eigendommen der onzijdige natien het meest mogelijk in dit vernielend lot deelden en het is uit hoofde dezer overweging, dat de kommandant en chef gemeend heeft, de tegenwoordige kennisgeving aan u gelijk aan al de andere consuls te moeten doen toekomen, ten einde hen in staat te stellen, zoo zij eenen dergelijken aanval insgelijks mogelijk beschouwen, bij tijds uit eene zoo dikwijls gespaarde stad de eigendommen der natien, die zij vertegenwoordigen, te verwijderen, en vooral uit het bassin de schepen dier natien te doen vertrekken, of zoodanige maatregelen te nemen, die hun, voor het behoud van beiden, het geschiktst zullen voorkomen.

Ontvang, mijnheer de consul, de verzekering mijner bijzondere hoogachting. De kolonel, zee-kapitein, kommandant der zeemagt Z. M. voor Antwerpen, chef van den algemeenen staf der marine, (Get.) KOOPMAN.

Het *Journal d'Anvers*, zegt omtrent dezen brief het volgende: Niet voor de eerste maal worden deze bedreigingen ons gedaan en wij gelooven, zonder ze te minachten of te veel te vreezen, dat zij onze inwoners geenen schrik moeten inboezemen. Onze voornaamste grond van gerustheid berust daarop, dat het geenszins het voornemen van het gouvernement, noch der militaire hoofden is, om de citadel aan te vallen en dat gevolgelijk niets van deszelfs weerwraak te vreezen heeft. Men kan anderdeels gelooven, dat de gevolgen daarvan noodlottiger voor de citadel dan voor ons zonden zijn. Wij hebben andere gronden van gerustheid in den waarborg der mogendheden en in de gevolgen, welke voor Holland, dat zulke niet uit het oog kan verliezen, het tweede bombardement eener zoo weerlooze stad zou hebben en waarvan de aanslag tot verwoesting in Europa slechts als uitwerksel van hollands handel-nijver zou aangemerkt worden. Wij gelooven derhalve dat de brief van den heer *Koopman* onze gerustheid niet moet doen wankelen.

Nederlanden.

's HERTOGENBOSCH, 20 July.

De orkaan, die li. zaterdag, den 14 dezer, zulke aanmerkelijke verwoestingen in de omstreken dezer stad heeft aangegrigt, heeft zich ook tot in een gedeelte der provincie Gelderland uitgestrekt en onder anderen in de gemeenten Iogen, Eek en aan den Berg groote schade toegebracht; geene huizen moeten in gemelde dorpen onbeschadigd zijn gebleven; al het te valde staande graan is verloren; de hagel was op sommige plaatsen

wel ter hoogte van eene el neergeslagen; dit weder schijnt zich over eene groote uitgestrektheid te hebben uitgebreid; de berichten uit Brussel melden, dat door dit zelfde onweder een aantal boomen in het park en de boulevards ontworfeld zijn en een gedeelte van de namensche poort ingestort is; de smalle dorpen moeten insgelijks veel hebben geleden, bijzonder in de Kempen is groote schade toegebracht; het te veld staande graan, onder de gemeenten Werchter, Haegt, Wespelaar en Schrick, is door den zwaren hagelslag geheel vernield; te Haegt is de kerktoeren ingestort en heeft de storm verscheidene huizen en stallen aanmerkelijk beschadigd, waardoor veel vee en twee menschen het leven verloren hebben.

Uit Steenberg (Gelderland) schrijft men van den 15 juli het navolgende:

Gisteren namiddag om 4 ure had men hier, alsmede in de kwartschappen Emmer, Rha, Luur en Olburgen, een zwaar onweder, vergeeld van eenen hevigen hagelslag, waardoor al het schoone te veld staande koren en tuinvruchten geheel vernield, als ook eene menigte glazen verbruisd en zelfs vele kleine en groote vogels gedood zijn. De hagelsteenen waren sommigen ter grootte van een duiven ei. De schade, hierdoor veroorzaakt, is nog onberekenbaar.

In andere gedeelten van het kwartier Zutphen is door dezen hagelslag mede groote schade aan de veldvruchten veroorzaakt.

— Op den 17 dezer des morgens zijn te Scheveningen aan de cholera onder behandeling gebleven 33 zieken; in den loop van dien dag tot den 18 dezer des morgens zijn bijgekomen 13; te samen 46, waarvan 6 overleden en geene hersteld zijn; bleven onder behandeling 37 personen; in den loop van dien dag tot den 19 des morgens zijn bijgekomen 15 zieken; te samen 52 waarvan 2 overleden en 1 hersteld zijn, bleven in behandeling 49 personen.

— Bij de 14 op den 17 dezer te 's Gravenhage aangegeven cholera-gevallen zijn tot den 18 des voormiddags 22 nieuwe aangiften gedaan; de vijf overleden lijdere zijn ook sedert met 2 vermeerderd; het getal der herstelden bedroeg 2.

Op den 19 was bekend dat in de residentie sedert den 18 zich vier nieuwe cholera-gevallen hadden opgedaan en er drie nieuwe sterfgevallen hadden plaats gehad.

— HH. MM. de Koning en Koningin hebben eene som van 1000 guldens, ten behoeve der behoeftigen te Scheveningen, aan den burgemeester van 's Gravenhage gezonden.

— Volgens partikuliere brieven uit Rotterdam, is aldaar de cholera insgelijks uitgebroken; reeds onderscheidene personen zouden door dezelve aangetast en overleden zijn.

De cholera begint te Parijs weder hevig te woeden. Den 14 was het getal der daaraan gestorvenen tot 107 opgeklimmen.

— Volgens hetgeen men verneemt is dezer dagen de mededeeling geregeld van den tweeden of rustenden ban der schutterij in deze provincie; dezelve zou bestaan uit 3 afdeelingen, te samen ongeveer 8000 man uitmakende.

— Eergisteren hebben er op de heide nabij het legerkamp bij Rijen weder groote militaire krijsoefeningen door de aldaar gelegerde troepen, voor en in tegenwoordigheid van Z. K. H. den prins veldmaarschalk plaats gehad, welke, na den afloop, Hoogstdezelfs bijzondere goedkenning en tevredenheid over de vaardigheid en juistheid der uitgevoerde bewegingen heeft aan den dag gelegd. HH. KK. HH. de erfprins en prins Alexander hebben aan deze krijsoefeningen deel genomen, en elk weder een peloton der afdeeling grenadiers aangevoerd.

— Dingsdag heeft de 1ste divisie voor de dertemaalene militaire wandeling, thans door de heide en achterom Gilze gemaakt. Naar men verneemt zullen er door deze legerafdeeling aanstaanden maandag groote manoeuvres met los vuur worden uitgevoerd; — wanneer dezelve het kamp verlaten zullen, is nog niet zeker bekend.

Gisteren heeft de divisie te Oirschot andermaal eene militaire wandeling gemaakt; de marsch ging door de Middelbeersche heide in de richting van Bilverdenk en het belgisch dorp Poppe, een groot half uur van de grensscheiding heeft de kolonne half gehouden, en na eenigen tijd rustens langs eenen anderen weg, den terugmarsch naar het kamp aangenomen. De troepen hebben wederom met de laagste orde gemarcheerd, geen hupner is achter gebleven of door ongesteldheid behoeven medegevoerd te worden.

— Uit Antwerpen wordt van den 16 dezer gemeld:

Sedert eenige dagen zijn er vaartuigen met troepen aan boord aan de citadel aangekomen; daarentegen zijn er in de laatste 2 dagen vier andere vaartuigen met soldaten van de citadel de rivier afgevaaren.

— Te Antwerpen hebben zich weder twee cholera-gevallen aan boord eener noorweegsche brik, in het klein bassin liggende, geopenbaard. De zieken zijn naar het hospitaal gebracht en het vaartuig afgezonderd en op de reede gezonden. Het is opmerklijk, dat er nu 4 gevallen alhier aan boord van schepen uit het noorden komende, geweest zijn; men schrijft zulks deels aan de onzuiverheid, deels aan het gebruik van ongezond voedsel toe.

— De Gazette de Bretagne deelt den volgenden brief mede uit M. Kou, tijdens aldaar de cholera heerschte, aan den heer Louyer-Villermay, koopman te Rennes, door eenen zijner vrienden geschreven:

Het middel om zich tegen de cholera te vrijwaren, is dezelve niet te vreezen, en gezond voedsel, en niets rauws of anders moeilijk verteerbaars te nuttigen. Men moet zich ook tegen vochtigheid of nat worden beveiligen, en zich aan geenerlei hoogenaaude uitsporigheid overgeven. — Ik heb verscheiden malen een der hospitalen alhier berocht; hetwelk door eenen mijner vrienden wordt bestuurd, en gelegenheid gehad om de cholera-lijdere in alle tijdperken der ziekte te zien; velen hunner heb ik aangeraakt zonder dat het mij iets hoogenaaud heeft gehinderd. Mogt er ten uwent iemand begianen te braken, of een diarrhoea krijgen, doe hem dan maar een aftreksel van *Kruessmant* drinken, en mogt hij door krampen worden overvallen, doe hem dan met *essence* van *Sal Ammoniac* wrijven om hem in eene overvloedige uitwaseming te brengen.

Uit Praag wordt, onder dagteekening van den 27 juni, gemeld:

In Bohemen blijft de cholera steeds voortduren, ja zelfs wint zij dagelijks meer veld; te Praag is dezelve wel een weinig verminderd, doch op het platte land rigt zij aanhoudend hare verwoestingen uit; op vele plaatsen is zij zelfs tot drie malen uitgebroken en heeft telkens nieuwe slagtoffers gemaakt. Het is bewezen, dat, indien de hulp der kunst dadelijk bij het verscbijnen der eerste teekenen wordt toegediend, het zelden gebeurt, dat de lijdenden daaraan sterven.

WENKEN, *betrekkelyk den 1. houlen leefregel in zoodanige landstrecken, als zich door den oesterschen Braakloop bedreigd mogten zien.*

1°. Men wijk, wanneer men zich gezond gevoelt, niet van zijnen gewonen leefregel af, in zoo verre die, namelijk, overigens geregeld is, en betamelijk.

2°. Men vermijde alle buitengewone inspanning naar ligchaam en ziel. Men neme dagelijks, bij goed weder, matige beweging in de vrije lucht, met vermindering ogthans van nacht-, ochtend- en avond-lucht, en vooral van het stilzitten in denzelfden, na den ondergang der zon en op vochtige plaatsen.

3°. Men zij, zoo veel mogelijk, geregeld in slapen en waken, en make van den nacht geen dag, of omgekeerd.

4°. Men wachte zich voor het gebruik van zware, vette, winterige, lichtverzurende, waterige, vorkolende spijzen, inzonderheid van raauw, vooral van niet volkomen rijp, ooft en groenten, als: druiven, meloenen, komkomers, kool enz.; van alle jonge aardappelen; verder, van spek en ander vet varkenvleesch, van zalm, paling, panharing, spiering en andere vette of veeltijds half hardyene vischsoorten; eindelijk van alles, waarvan men, zelfs in den geringsten graad, eenige buitengewone werking, eenige pijn of iets dergelijks meent te bespeuren.

Men bepale zich bij het gebruik van goed en matsch rund- of kalfsvleesch, van hoenders en wild, mits dezelve geene teekenen van ziekten opleveren.

Men voede zich bij voorkeur met geele wortelen, rijpe aardappelen, gort, rijst, gierst, havergort, sago en soortgelijke voedsels. Men make bij het bereiden of het nuttigen der spijzen een redelijk gebruik van specerijen, als: mostaard, peper, anijszaad, komijnzaad, uien, kruidnagels, foelie, kaneel, musaathoot en wat dies meer zij.

Men onthoude zich van de navolgende dranken, als: van jong onuitgegist bier, vooral van wit bier; van zure melk (desgelijks van verzuurde melkspijzen, als: zoogenaaude ruiting, hangbast enz.); verder, van koud bronwater in groote hoeveelheid; van koude wei, ongekookte karnemelk enz. Bovendien wachte men zich voor het buitensporig gebruik van sterke drank en daaruit voortvloeiende dronkenschap; de ondervinding heeft, overal en ten allen tijde, bewezen, dat niets meer dan dit den aanleg tot den braakloop verhoogt en doorgaans den dood na zich sleept.

Men make daarentegen een matig gebruik van goeden wijn, inzonderheid van bordeaux-wijn, medoc en soortgelijke, alsmede, daaraan eens gewoon geworden zijnde, van goed belegen, niet te oud bier, van eene kleine hoeveelheid *jenover* of *hannover*, met eenig bitter, uit kina, gentiaan, oranje-schillen, *salutis* of soortgelijke planten bereid. Ook goede koffij en zwarte thee zijn aanbevelingswaardig.

5°. Men kleede zich warm, vooral aan den buik en de voeten, en ga niet tot eene dunnere kleeding over, zelfs niet bij eenige meerdere warmte der lucht. Men voorzie den buik met eenen gordel van flanet of vlaggendeek, en wake ten stiptste tegen vochtigheid der voeten. Men vermijde, in het algemeen, spoedige afwisseling van warmte en koude, houde zich vooral 's nachts warm, legge zich nogt in de opene lucht te slapen, en ga nimmer uit, zonder warm gekleed te zijn.

6°. Men zorg voor *reinheid* des ligchaams, en van alles wat omringt. Men verwissle dikwerf van onderklederen, wach daarbij echter voor verkouding wachtende, en geene andere, dan goed gemaakte, *waterkoudende*. Men bede, wassche zich vaak geheel met warm, zoep-water, en drooge en wrijf de sch

